

Warszawa, dnia 6 listopada 2000 r.

Opinia prawna
w sprawie wniosku Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, skierowanego do
Trybunału Konstytucyjnego (sygn. Akt K. 31/2000)

Stosownie do zlecenia z dnia 2 października 2000 r., uprzejmie przedstawiam następującą opinię w sprawie wniosku KK NSZZ „Solidarność” z dnia 11 sierpnia 2000 r. o zbadania zgodności z Konstytucją art. 6 ustawy z dnia 9 maja 1997 r. o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 82, poz. 518 z późn.zm).

1. Zdaniem Wnioskodawczyni, zaskarżony przepis narusza zasady demokratycznego państwa prawnego, urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji). Z treści wniosku wynika, że zarzut niekonstytucyjności dotyczy przede wszystkim art. 6 ust. 2 cyt. wyżej ustawy.

Według wniosku przepis ten jest wadliwy, ponieważ nie wskazuje adresata decyzji, do której wydania został upoważniony i zobowiązany Minister Pracy i Polityki Socjalnej. Nadto, wywodzi Wnioskodawczyni, w świetle art. 56 ust. 3 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 17 października 1992 r. minister mógł wydawać (na podstawie ustawowych upoważnień i w celu wykonania ustaw) rozporządzenia i zarządzenia, nie posiadał natomiast kompetencji do wydawania decyzji.

Wnioskodawczyni kwestionuje również zasadność waloryzacji środków pieniężnych b. Zrzeszenia Związków Zawodowych, nakazanej przepisem art. 6 ust. 1 ustawy. Wyraża pogląd, że zasady demokratycznego państwa prawnego wymagają, aby „nie były kreowane zobowiązania Skarbu Państwa tam, gdzie nie ma należytego uzasadnienia i w drodze dowolnej interpretacji”.

2. Zarzut braku w art. 6 ust. 2 ustawy adresata decyzji Ministra Pracy i Polityki Socjalnej, dotyczącej rozliczenia wynikającego z waloryzacji środków pieniężnych wskazanych w art. 6 ust. 1, **nie jest zasadny, Adresatem są bowiem te podmioty (związki zawodowe, organizacje społeczne albo organizacje ogólnokrajowe związków zawodowych i organizacji**

społecznych), którym środki pieniężne b. Zrzeszenia Związków Zawodowych zostały przekazane na zasadach i w trybie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 61 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 1982 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 1985 r. nr 54, poz. 277 z późn.zm). Przedmiotem zaś decyzji waloryzacyjnej ma być waluta polska, która znajdowała się na rachunkach bankowych i podlegała zwrotowi na rzecz uprawnionych jednostek organizacyjnych, o których mowa w art. 2 ust. 1, 2 i 2a w związku z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1990 r. o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego (Dz. U. z 1996 r. nr 143, poz. 661 z późn.zm). Jak trafnie zauważył Naczelny Sąd Administracyjny (wyrok z dnia 10 listopada 1999 r. sygn. akt II S.A. 394/99), zaskarżony art. 6 ustawy z dnia 9 maja 1997 r. o zmianie ustawy o związkach zawodowych „pozwala (...) na waloryzację środków pieniężnych, przekazanych publiczno-prawnym następcom byłego Zrzeszenia Związków Zawodowych na podstawie dotychczasowych przepisów, odsyłając w tym zakresie do reguł wynikających (...) z ustawy rewindykacyjnej”.

Reasumując należy stwierdzić, że ustawodawca wskazał adresata (adresatów) decyzji Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sposób pośredni, polegający na odesłaniu do przepisów wymienionych w art. 6 ust. 1 zaskarżonej ustawy. Wprawdzie nie jest to sposób ułatwiający stosowanie stanowionego prawa, niemniej, w konkretnym przypadku, nie powoduje on niezgodności art. 6 ust. 2 z Konstytucją.

3. Oczywiście bezzasadny jest również zarzut braku kompetencji ministra (w konkretnym przypadku: Ministra Pracy i Polityki Socjalnej) do wydania decyzji. Stosownie bowiem do art. 149 ust. 1 obowiązującej Konstytucji, ministrowie kierują określonymi działami administracji rządowej lub wypełniają zadania wyznaczone im przez Prezesa Rady Ministrów. Zakres działania ministra kierującego działem administracji rządowej określają ustawy. Do tej kategorii ustaw należy przede wszystkim ustawa z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 1999 r. nr 82, poz. 928). Z treści przepisów rozdziału 3 w związku z art. 4 tej ustawy wynika, że minister kierujący określonym działem posługuje się również takim instrumentem prawnym, jak decyzje. **Jest on uprawniony, jako centralny organ administracji rządowej, do podejmowania**

decyzji w sprawach indywidualnych, należących do jego właściwości określonej w ustawie. Przepis art. 149 ust. 2 Konstytucji, upoważniający ministra kierującego działem administracji rządowej do wydawania rozporządzeń, nie oznacza zakazu wydawania przez ten organ decyzji, w tym także na podstawie odrębnego upoważnienia ustawowego. Analogiczną uwagę należy odnieść także do art. 56 ust. 3 Ustawy Konstytucyjnej z 1992 r., zgodnie z którym minister był uprawniony do wydawania rozporządzeń i zarządzeń w celu wykonania ustaw i na podstawie udzielonych w nich upoważnień.

W opiniowanym przypadku ustawodawca słusznie zatem uznał, że kwestia rozliczenia waloryzacji środków pieniężnych b. Zrzeszenia Związków Zawodowych powinna być rozstrzygnięta w drodze decyzji (a nie rozporządzenia bądź zarządzenia) Ministra Pracy i Spraw Socjalnych.

4. Waloryzacja środków pieniężnych b. Zrzeszenia Związków Zawodowych, o których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 1997 r. o zmianie ustawy o związkach zawodowych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, została już przesądzona przepisem art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1990 r. o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i organizacje społeczne w wyniku wprowadzenia stanu wojennego. Wnioskodawczyni, kwestionując zasadność tej waloryzacji, nie zaskarżyła jednak cytowanego wyżej przepisu. **W tej sytuacji obowiązuje zasada domniemania konstytucyjności przepisu.**

Sporządził: Witold Pawełko